

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/27/2016.

Iktatószám: Vj/27-33/2016.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a dr. B. V. osztályvezető által képviselt **Magyar Telekom Nyrt.** (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.) eljárás alá vont vállalkozás ellen jogellenes összehasonlító reklám tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

INDOKOLÁS

I.

Az eljárás tárgya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észlelte, hogy a Magyar Telekom Nyrt. a 2015. december 1-től lebonyolított „Ha számít a gyorsaság” elnevezésű kampánya keretében közzétett kereskedelmi kommunikációi során valószínűsíthetően nem tárgyilagosan hasonlította össze saját és versenytársai 4G hálózatát és ezzel valószínűsíthetően megsértette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 10. § b) pontját. Az ügyindító végzés¹ szerint a 2016. április 5-án megindult versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt az eljárás alá vont kampány során közzétett kereskedelmi kommunikációira.
- 2) A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy az eljárást megindító végzésben megjelölt magatartás valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 10. § b) pontját a lényeges, meghatározó, jellemző ellenőrizhető tulajdonságra vonatkoztatás

¹ Vj/27/2016.

tekintetében is. Ezért a GVH 2016. szeptember 2-án² a vizsgálatot kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy a Magyar Telekom Nyrt. a versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt „Ha számít a gyorsaság” szlogennel ellátott reklámkampánya során közzétett összehasonlításokat a 4G hálózat lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságra vonatkoztatta-e, és ezzel megsértette-e a Tpv. 10. § b) pontját.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

- 3) A Magyar Telekom Nyrt. elsődleges tevékenységeként vezetékess és mobil távközlési szolgáltatásokat nyújt lakossági és üzleti ügyfelei számára. A mobil szolgáltatások keretén belül hangalapú, nem hangalapú (SMS, MMS, internet, adatszolgáltatásokat, tartalomszolgáltatásokat) szolgáltatásokat, a vezetékess szolgáltatásokon belül hang, adat és internet szolgáltatásokat, valamint TV szolgáltatásokat nyújt. Ezen kívül a vállalkozás vezetékess és mobil szolgáltatások igénybeviteléhez szükséges eszközöket is (telefon, táblagépek, notebook, TV készülékek, stb.) értékesít.

III.

Az érintett termék/szolgáltatás

- 4) Jelen versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék a 4G hálózat (mobil távközlési technológia).

Mobil távközlési technikák

- 5) A jelenleg Magyarországon használt legfontosabb mobil távközlési technológiákat következőképpen lehet csoportosítani:³
- 2G (második generációs) technológiák: különösen a GSM (hang, SMS, MMS) és EDGE, GPRS (adatátviteli) technológiák;
 - 3G (harmadik generációs technológiák): UMTS, HSPA és kapcsolódó technológiák, amelyek mind hang- és kép- (SMS, MMS), mind adatátvitelre alkalmasak;
 - 4G (negyedik generációs) technológiák: LTE (csak adatátvitel).
- 6) A mobil szolgáltatások céljára használt technológiák fejlődése jelenleg a negyedik generációnak (4G-nek) nevezett szinten tart. Pillanatnyilag ez az előfizetők számára elérhető, legjobb mobil adatátviteli rendszer, amely a többi adatátviteli technológiához képest lényegesen nagyobb le- és feltöltési sebesség elérésére képes.⁴

² Vj/27-11/2016.

³ VJ/27-16/2016., VJ/18-17/2015.

⁴ VJ/27-9/2016., B/663-11/2015.

Széles sávú internet

- 7) A 3G és a 4G technológiákat a széles sávú internet technológiák körébe sorolják. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) által üzemeltetett www.szelessav.net weboldalon megtalálható információk alapján a széles sávú internet az olyan információátviteli kapcsolatok gyűjtőneve, amelyek alkalmasak arra, hogy hálózatba kapcsolt számítógépek között továbbítsanak nagyobb adatállományokat, adatcsomagok formájában. Így lehetővé teszik például a hang- és képanyagok valós idejű átvitelét. A széles sávú kapcsolatnál a minimum sebességet régebben 64 kbit/s, jelenleg már 1-2 Mbit/s jelenti, habár nincs semmilyen hivatalos szabály, amely kimondja, hogy mit lehet széles sávúnak nevezni. Az Európai Digitális Menetrend célja, hogy 2020-ig az uniós tagállamokban a szolgáltatóknak – széles sávú internet esetén – minimum 30 Mbit/s adatátviteli sebességet kell biztosítaniuk.⁵
- 8) A 2001-ben megjelenő harmadik generációs (3G) hálózat az UMTS volt. Az UMTS (Universal Mobile Telecommunications System, azaz univerzális mobil távközlési rendszer) elérhető maximális adatátviteli sebessége már megközelítheti az elméleti 2Mbit/s-ot is. Ezekben a rendszerekben a felhasználók közötti erőforrások kiosztása sokkal rugalmasabban kezelhető, és a technológia fejlesztésével jelentős adatátviteli sebességnövekedésre lehet szert tenni. Emiatt később megjelentek az UMTS-rendszerek fejlesztései: a HSUPA és a HSDPA, összefoglaló nevén HSPA, amelyek a feltöltési irány, valamint a letöltési irány adatátviteli sebességét jelentősen megnövelték. Kezdetben az elméleti 3,6 Mbit/s-ot 7,2 Mbit/s-ra, majd 14,4-re ezt követően 28,8-re (HSPA+), végül a fejlesztések csúcspontját jelentő 42 Mbit/s-ra emelték. Az utóbbi rendszereket összefoglalóan már 3,5G-s rendszereknek nevezik, de elterjedt a 42 Mbit/s adatátvitelű hálózatra a 3,75G elnevezés is.⁶
- 9) A 4G esetében multimédiás szolgáltatásokkal (például nagy felbontású mobil televíziózás, 3D-s televíziózás) bővül ki a mobil széles sávú rendszer. A 4G-s rendszerek Mobile WiMAX és LTE (Long Term Evolution) szabvány szerint működnek. A 4G-s vezeték nélküli rendszerekkel nagy sebességű utazásnál (vonaton, autóban) 100 M/s, séta közben vagy álló helyzetben pedig akár 1 Gbit/s sebesség is elérhető.⁷
- 10) A Telekom beadványában előadta, hogy a 3G és a 4G technológia egymástól jól elkülöníthető, a sáv szélességet illetően a fizikai réteg szintjén nagyságrendnyi különbséget is tartalmazó technológiák – ennek megfelelően a 4G hálózat jelentősen magasabb szintű fogyasztói élmény biztosítására képes. A 3G szolgáltatásnak (fizikai réteg szinten) 42Mbps az elméleti maximális letöltési sebessége. Ez a mennyiség mérhető össze a 4G hálózatok kapcsán kommunikált 150Mbps vagy 300Mbps elméleti sebességekkel. Azaz a 3G maximális elméleti sebessége messze elmarad a 4G hálózatok maximális elméleti sebességétől.⁸

A 4G hálózat jellemzői

- 11) A 4G a negyedik generációs mobil távközlési szabványok összefoglaló neve, amelyből a legfontosabb Magyarországon az LTE. Az LTE egy negyedik generációs mobil távközlési

⁵ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/mi-a-szeles-savu-internet-#szocikk45>

⁶ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/melyik-technologiaval-milyen-savszelesseg-erheto-el-#szocikk50>

⁷ <http://szelessav.net/hu/tudta-e/a-szeles-savrol-es-a-savszelessegrol/melyik-technologiaval-milyen-savszelesseg-erheto-el-#szocikk50>

⁸ VJ/27-16/2016., VJ/104-57/2015.

szabvány.⁹ A továbbiakban – ha másként nem jelezzük - a 4G és az LTE fogalmakat a továbbiakban azonos tartalommal használjuk.

- 12) A 4G megjelölés a szolgáltatók kommunikációs gyakorlatában alapvetően marketing elnevezés, és gyakran társítják az LTE technológiával 4G/LTE összetételben. Ez azonban műszaki szempontból nem pontos, mert azt, hogy mi nevezhető 4G technológiának a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) határozta meg még 2008-ban, és az LTE nem teljesít minden követelményt ehhez. A valódi 4G-nek való megfelelést a szakmai körben LTE - Advanced néven ismert szabványnak megfelelő rendszerek valósítják majd meg. A 4G tehát egy elnevezés, az LTE pedig önmagában nem szolgáltatás, hanem rádiófrekvenciát használó adatátviteli technológia, aminek segítségével szolgáltatás nyújtható.¹⁰
- 13) A 4G hálózat IP alapú, csomagkapcsolt adatátviteli rendszer, amely változtatható sáv szélességgel bír, vagyis a hálózaton több sáv szélesség is szabványosított a hatékonyabb frekvenciahasználat érdekében (1.4MHz-től 20MHz sáv szélességig). A Telekom 4G hálózatában jelenleg 10MHz, illetve 20MHz sáv szélességet használ.¹¹ A 4G hálózatban elérhető elvi maximum letöltési adatsebességek: 10MHz esetén 75Mbps, 20MHz esetén 150Mbps.¹²
- 14) A Telekom 4G hálózata az adatszolgáltatás időpontjában (2015. július 1.) és jelenleg is az alábbi frekvenciasávokban üzemel: 800MHz, 1800MHz, 2600MHz.¹³ A lefedett területeken eltér, hogy mely sávokon érhető el szolgáltatás. Általában a sűrűbben lakott, nagyobb lélekszámú településeket az 1800-as és 2600-as sávval szolgálják ki. A kisebb települések és a települések közti területek, közutak lefedése a 800-as 4G sávon valósul meg.¹⁴
- 15) Az LTE 4. generációs mobilhálózat tulajdonságai a Telekom honlapján található információk alapján az alábbiak¹⁵:
- letöltési sebesség: akár 150 Mbit/s; feltöltési sebesség: akár 50 Mbit/s (a le- és feltöltési sebesség a díjsomagtól és a lefedettségtől is függ),
 - a lefedettségi területen az esetek 80%-ában véletlenszerűen mérve tapasztalható letöltési sebesség: 2000 kbit/s; feltöltési sebesség: 500 kbit/s,
 - kisebb késleltetési idő,
 - nagyobb kapacitás, amely segítségével a 2G és 3G hálózattal összehasonlítva több felhasználó szolgálható ki egyszerre, nagyobb le- és feltöltési sebességgel,
 - rugalmas sáv szélesség-használat: a rendszer a felhasználók számának függvényében osztja ki az elemi erőforrás blokkokat,
 - IP alapú technológia.
- 16) A 4G alapú adatszolgáltatás igénybe vételéhez az alábbiakra van szükség:¹⁶

⁹ VJ/27-16/2016., VJ/18-17/2015. 1. számú melléklet

¹⁰ VJ/27-9/2016., B/663-11/2015.

¹¹ Vj/26-8/2016., B/663-8/2015.

¹² VJ/27-9/2016., B/663-8/2015.

¹³ VJ/27-9/2016., B/663-8/2015.

¹⁴ VJ/27-16/2016., VJ/27-16/2016., VJ/104-22/2015.

¹⁵ VJ/27-16/2016., VJ/27-16/2016., VJ/104-22/2015.

- Telekom által használt sávokat támogató 4G-képes eszköz (készülék),
- SIM kártya,
- 4G hálózati lefedettség,
- 4G képes díjcsomag.

17) A szolgáltatás megfelelését mérő mérőszámok (a szakmai szóhasználat szerint Key Performance Indicators, KPI) nem feltétlenül frekvencia-, hanem inkább technológia specifikusak. Számos KPI meghatározása lehetséges, és azok – technológia tartalmuktól függően – mérhetőek cellánként vagy az egész hálózat tekintetében is. A Telekom működésében a 4G technológia esetében az alábbi mérőszámok tekinthetők a legnagyobb jelentőségűnek:¹⁷

- [üzleti titok]
- [üzleti titok]

A 4G hálózat használatát befolyásoló tényezők

18) Az eljárás alá vont szerint a 4G hálózat fogyasztók általi használatát az alábbi tényezők befolyásolják¹⁸:

Műszaki körülmények:

- Lefedettség: ami függ a domborzattól és lefedettségtől, ami további bázisállomások építésével kompenzálható.
- Kapacitás: a sáv szélesség állandó, amelyen az ügyfelek osztoznak, de a jelenlegi 1 millió körüli felhasználó bázissal a kapacitáskorlátokat nehezen éri el, rendkívüli eseményekre, rendezvényekre külön kapacitásbővítéssel készülnek.

Műszaki körülményeken kívüli tényezők:

- hirtelen sok ügyfél összegyűlik egy helyen, amelyre előzetesen nem készülnek,
- extrém időjárási körülmények, vis maior kategória.

19) A Vodafone előadta, hogy a 4G hálózati lefedettség függ egyrészt a mobil hálózat bázisállomás oldali konfigurációjától, a felhasznált frekvenciasávra jellemző rádiós terjedési tulajdonságoktól (bázisállomás és terület között, illetve domborzati és időjárási viszonyok, a közúti vagy vasúti forgalom, épített környezet fekvése, szigetelése stb.), a feltételezett általánosságban jellemző, megfelelő SIM kártya, illetve mobil készülék oldali rádiós paramétereitől, (feltételezett/valós) hálózati terheltségtől továbbá a szolgáltatás definiált, elvárt színvonalától. A frekvenciasávra jellemző rádiós terjedési tulajdonságokat a mobil szolgáltatók, így a Vodafone is egy rádiós terjedési modell alapján számolja. Ehhez a számításhoz a terjedési modell bemeneti adatként digitalizált térképet is felhasznál. A rádió terjedési modell a digitális térképhez kerül előzetesen behangolásra.¹⁹

20) A Telenor beadványában előadta, hogy a lefedettséget 4G esetében önmagában nem célszerű tárgyalni. Sokkal inkább az elérhető hálózat minőségét, ami az elérhető

¹⁶ VJ/27-16/2016., VJ/104-12/20115., VJ/104-22/2015.

¹⁷ VJ/27-9/2016., B/663-8/2015.

¹⁸ VJ/27-16/2016., VJ/104-12/2015.

¹⁹ VJ/27-16/2016., VJ/104-39/2015.

sávszélesség, vagy más néven le és feltöltési sebesség (adatsebesség). A le és feltöltési sebességet alapvetően a következő tényezők befolyásolják:²⁰

- A vételi jelszint: leegyszerűsítve a bázisállomástól való távolságtól, valamint a lokáció jellegétől (beltér vagy kültér) függ. Minél alacsonyabb a vételi jelszint, minél távolabb tartózkodik a felhasználó az állomástól, annál alacsonyabb az adatsebesség.
- Jel/zaj viszony: az adott pillanatban kiszolgáló bázisállomás (ami jellemzően fizikailag a legközelebb elhelyezkedő bázisállomás) és a többi, az adott hálózathoz tartozó bázisállomás viszonya. Ezen utóbbi állomások által sugárzott jelek, a technológia jelenlegi fejlettsége mellett, zajként jelentkeznek. Minél nagyobb a zaj mértéke, annál alacsonyabb az adatsebesség. Az előbbi szemponttal kombinálva, ahogy távolodunk a szolgáltató állomástól úgy közeledünk a szomszédos állomásokhoz így vételi jelszint csökken, a zaj nő, romlik a minőség.
- A rendelkezésre álló sávszélesség: nagyobb sávszélességgel nagyobb adatsebesség érhető el. 10MHz duplex frekvencia sávval maximum 86Mbps, míg 20MHz duplex sávval ennek közel duplája, maximum 150Mbps letöltési sebesség érhető el. Ma már lehetséges több frekvenciasáv együttes használata azonos időben egy készülékkel (LTE-A Carrier Aggregation). Például 20+20MHz duplex sáv esetén a maximális letöltési sebesség 300Mbps.
- A készülék típusa: a támogatott sávszélesség mértéke lehet eltérő, különös tekintettel az előbb említett Carrier Aggregation képességre, illetve kis mértékben a készülék vételi érzékenysége is mutathat eltérést.
- A használat mozgó vagy álló helyzetben történik: mozgásban a gyorsan változó rádiós környezet miatt az adatsebesség ingadozhat és jellemzően alacsonyabb, mint a hasonló rádiós környezetben (jelszint, jel/zaj viszony stb.) történő helyhez kötött használat esetén.
- A tartalom-szolgáltatást nyújtó végpontképessége és terheltsége: amennyiben nem a rádióhálózat jelenti a hálózatminőség szűk keresztmetszetét.

21) A Telenor weboldalán az alábbi információk találhatóak:

„Mi befolyásolja a sebességet?

Van néhány dolog, ami hatással lehet a tartózkodási helyeden elérhető sebességre:

- *Milyen típusú hálózati lefedettség van (2G, 3G, 4G)*
- *Milyen messze vagy a legközelebbi adótoronytól (bázisállomástól). Minél távolabb vagy, annál jobban csökken a jel erőssége.*
- *Zárt térben vagy szabadban tartózkodsz-e.*
- *Milyen az épület szerkezete. Például a vastag falak (beton, téglá) ronthatnak az internet sebességén.*
- *Hány ember használja egyidejűleg a mobilhálózatot egy adott területen.*
- *Milyen az időjárás. Például az eső vagy vihar zavarhatja a hozzáférést.*
- *Milyenek a terepviszonyok. Például sűrű erdő, hegyes-dombos vidék korlátozhatja a hozzáférést.”²¹*

22) Az NMHH előadta²², hogy ahhoz, hogy a szolgáltatást az előfizetők igénybe tudják venni, alapvetően területi lefedettség szükséges. A lefedettség mértékére leginkább jellemző

²⁰ VJ/27-16/2016., VJ/104-37/2015.

²¹ <https://www.telenor.hu/internet/lefedettseg>

érték a vételi jelszintek területi eloszlása, azon paraméterek egyike, amit mérnek. Az LTE technológiával jellemzően Internet protokoll (TCP-IP) alapú, csomagkapcsolt adatátviteli szolgáltatások valósíthatók meg, hasonlóan a vezetékes hálózaton nyújtott szolgáltatásokhoz. Ilyen, hasonló szolgáltatás lehet a böngészés lehetősége az interneten, e-mail küldés és fogadás lehetősége, fájlok fel- és letöltésének (FTP) lehetősége, beszédhang átvitele vagy telefonálás lehetősége (Voice over IP), televíziós képátvitel lehetősége (IPTV), felhő elérése, stb.

- 23) A szolgáltatás igénybevételenek egyik alapvető, és NMHH által mért paramétere a rádiós jel szintje a vételi ponton. Ha ez a paraméter eléri a Hatósági szerződésben rögzített értéket, lefedettnek minősül az adott földrajzi hely. A lefedettség azonban csak szükséges, de nem elégséges feltétele a szolgáltatás igénybevehetőségének. Ezért további, adatátviteli képességre leginkább jellemző paramétereket mér az NMHH, amik a le- és feltöltési sebesség és a késleltetés hely- és időfüggő értékei.
- 24) A lefedettséget nagyon sok tényező befolyásolja. Alapvetően függ a bázisállomások által a terület besugárzására használt frekvenciáktól, azok fizikai, hullámterjedési adottságaitól. Függ továbbá a bázisállomások területi elhelyezkedésétől, mennyiségétől, valamint az antennák szerelési, beállítási és sugárzási paramétereitől, a bázisállomás berendezéseinek az összeköttetés megvalósítását befolyásoló jellemzőitől. A szolgáltatók hálózatainak lefedettsége között az előzőek különbözősége miatt van különbség.
- 25) Az NMHH előadta továbbá, hogy az LTE hálózaton nyújtott szolgáltatások között is lehetnek különbségek. A felhasználók a legtöbb esetben nincsenek tudatában annak, hogy készülékük éppen melyik technológiájú hálózatot használja. A legtöbb esetben a hálózat pillanatnyi terheltsége függvényében határozza meg, hogy melyik felhasználói igényt, melyik bázisállomás, melyik technológiájával szolgálja ki.
- 26) A szolgáltatás igénybevehetőségét alapvetően az előfizető által használt készülék típusa határozza meg, hiszen nem biztos, hogy az alkalmas a szolgáltató által alkalmazott legújabb technológia használatára. A három hazai szolgáltató által nyújtott szolgáltatás között különbség állhat fenn, mivel nem mindegy, hogy a szolgáltató által a szolgáltatás nyújtására alkalmazott rádiós erőforrás, illetve a szolgáltató által tervezett hálózati kapacitás mekkora az aktuális kapacitás-igényhez képest. Ezekben, illetve az előfizetői eszköz típusán felül fontos befolyásoló paraméter az előfizetői csomag típusa is, ma már akár az előfizető is megválaszthatja a csomagjához tartozó adatátviteli kapacitást.

Az érintett piac

- 27) A versenyfelügyeleti eljárással érintett szolgáltatás (4G hálózat) tekintetében, a vizsgált időszakban a piac háromszereplős, az eljárás alá vont vállalkozáson kívül a Telenor és a Vodafone nyújt 4G szolgáltatást.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

- 28) A versenyfelügyeleti eljárásban az kerül vizsgálatra, hogy 2015. december 1-től 31-ig közzétett a „Ha számít a gyorsaság” szlogenű kampány keretében közzétett reklámok

²² VJ/27-9/2016., B/663-11/2015.

megfelelnek-e a Tpv. által az összehasonlító reklámokkal szemben támasztott követelményeknek.

IV.1. Az alkalmazott kommunikációs eszközök

29) A kampány keretében ismertetett reklámeszközökön az alábbi kép jelent meg:

Az apró betűs részben az alábbiak olvashatóak:

30) „Az értékek a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2015. november 23-án elvégzett mérőautós mérési eredményeit mutatják **4G mobilinternet letöltési kategóriában** a www.szelessav.net oldalról. A 4G hálózat kizárólag a lefedettségi területen belül vehető igénybe, az elérhető sebesség mértéke függ az adott készülék és díjcsomag képességétől és attól, hogy azt az adott ponton támogatja-e a hálózat.

Az értékek a magyarországi keréktárcsák szabályainak megfelelően kerültek feltüntetésre.”

Kommunikációs eszköz ²³	Megjelenés ideje	Megjelenés helye / száma	Költség
Óriásplakát	2015. december 1 – 31.	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Metróbelső	2015. december 1 – 31.	[üzleti titok]	[üzleti titok]
Online Banner	2015. december 1 – 31.	[üzleti titok] ²⁴	[üzleti titok] ²⁵

31) Az online banner esetében az alábbi kép jelent meg:

²³ VJ/27-9/2016., B/1448-8/2015. CD melléklet

²⁴ VJ/27-9/2016., B/1448-8/2015. CD melléklet, lásd médiaterv

²⁵ [üzleti titok]

** Az értékek a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2015. november 23-án elvégzett mérőautós mérési eredményeit mutatják **4G mobilinternet letöltési kategóriában** a www.szelessav.net oldalról. A 4G hálózat kizárólag a lefedettség területén belül vehető igénybe, az elérhető sebesség mértéke függ az adott készülék és díjcsomag képességétől és attól, hogy azt az adott ponton támogatja-e a hálózat.*

Az értékek a magyarországi kerekítési szabályoknak megfelelően kerültek feltüntetésre.

Az online banner az alábbi oldalra mutatott:²⁶

www.telekom.hu/mobil/lakossagi/mobil_szelessav/hasznos/4G

IV.2. A kampány üzenete, célcsoportja, hatásossága

- 32) Az eljárás alá vont álláspontja szerint a reklám üzenete az, hogy az NMHH által üzemeltetett szelessav.net oldal a 4G hálózat letöltési sebesség kategóriájában a mérőautós mérések körében a Telekom sebességét 44Mbit/s-ban, a Telenorét 33 Mbit/s-ban, míg a Vodafonét 16 Mbit/s-ban határozta meg.²⁷
- 33) [üzleti titok]²⁸
- 34) [üzleti titok]²⁹
- 35) A Telekom előadta, hogy mivel a Telekom célja az NMHH által mért számok kommunikációja volt, ezért sikeresnek tekinti a kampányt.³⁰

V.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatos bizonyítékok

- 36) Az eljárás alá vont előadta, hogy a 4G technológia elsősorban abban tér el a korábbi (2G, 3G) technológiáktól, hogy a technológiával elérhető sávszélesség jelentősen magasabb. A technológia magasabb sávszélessége teszi lehetővé a technológián elérhető magasabb sebességi értékeket. Az előzőeknek megfelelően a 4G hálózat sebessége a hálózat meghatározó és jellemző tulajdonsága. Az ellenőrizhetőség tekintetében a Telekom rámutat, hogy a VJ/26/2016. és a VJ/27/2016. számú versenyfelügyeleti eljárásban, illetve azok bejelentéses/panaszos előzményeiben a Gazdasági Versenyhivatal számára bocsátotta az összes rendelkezésére álló olyan bizonyítékot, amely a 4G hálózat sebességére vonatkozik.³¹

V.1. Telekom által benyújtott bizonyítékok

- 37) A vizsgált kereskedelmi gyakorlat kapcsán az eljárás alá vont előadta, hogy az adatokat a szelessav.net oldalon feltüntetett adatok alapján tette közzé. Előadta, hogy a reklám állításai nem a Telekom vagy bármely más piaci szereplő belső mérésein alapulnak, hanem a szektorális szabályozó által transzparens és mindenki számára hozzáférhető

²⁶ VJ/27-17/2016.

²⁷ VJ/27-4/2016.

²⁸ VJ/27-16/2016., VJ/25-2/2015.

²⁹ VJ/27-16/2016., VJ/25-2/2015., 3. számú melléklet

³⁰ VJ/27-4/2016.

³¹ VJ/27-16/2016., VJ/104-74/2015.

módszertanon, amelyet az NMHH kifejezetten a fogyasztók szélessávú internet-szolgáltatással kapcsolatos tudatosságának emelése céljából létrehozott honlapon tett közzé. A Telekom nem tett mást, minthogy ezen adatokat összehasonlító reklámjában megismételte.³²

2015. november 23-ra vonatkozóan

38) Az eljárás alá vont a bemutatott összehasonlító reklám tekintetében csatolta a 2015. november 23-án a www.szelessav.net weboldalról készített képernyőmentést bizonyítékként.³³

A képernyőmentésen az alábbiak találhatók a 4G vonatkozásában:

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping ³⁴
Telekom	43,96 Mbit/sec	20,76 Mbit/sec	71,59 msec
Telenor	32,66 Mbit/sec	9,13 Mbit/sec	196,11 msec
Vodafone	15,91 Mbit/sec	10,49 Mbit/sec	68,23 msec

Egyéb dátumokra vonatkozóan

39) Az eljárás alá vont a 2015. november 23-ai dátumra vonatkozó képernyőmentésen túl csatolt novemberre, illetve decemberre vonatkozóan további képernyőmentéseket az NMHH által üzemeltetett szelessav.net weboldalról.³⁵ Az alábbiakban az ezeken megjelenő, 4G hálózatra vonatkozó adatok kerülnek ismertetésre.

2015. november 24.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	43,96 Mbit/sec	20,74 Mbit/sec	71,59 msec
Telenor	32,66 Mbit/sec	9,13 Mbit/sec	196,11 msec
Vodafone	15,98 Mbit/sec	10,54 Mbit/sec	68,23 msec

2015. november 30.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,14 Mbit/sec	20,53 Mbit/sec	70,85 msec
Telenor	33,02 Mbit/sec	9,15 Mbit/sec	195,15 msec
Vodafone	15,62 Mbit/sec	10,42 Mbit/sec	69,63 msec

2015. december 2.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,24 Mbit/sec	20,71 Mbit/sec	71,15 msec
Telenor	33,16 Mbit/sec	9,15 Mbit/sec	195,27 msec
Vodafone	15,56 Mbit/sec	10,37 Mbit/sec	69,63 msec

³² VJ/27-9/2016., B/1448-7/2015.

³³ VJ/27-4/2016.

³⁴ válaszadási idő

³⁵ VJ/27-4/2016. CD melléklet

2015. december 7.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,43 Mbit/sec	20,56 Mbit/sec	70,71 msec
Telenor	33,76 Mbit/sec	9,12 Mbit/sec	193,87 msec
Vodafone	15,81 Mbit/sec	10,44 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 8.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,43 Mbit/sec	20,56 Mbit/sec	70,71 msec
Telenor	33,76 Mbit/sec	9,12 Mbit/sec	193,87 msec
Vodafone	15,81 Mbit/sec	10,44 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 9.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,43 Mbit/sec	20,56 Mbit/sec	70,71 msec
Telenor	33,76 Mbit/sec	9,12 Mbit/sec	193,87 msec
Vodafone	15,81 Mbit/sec	10,44 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 10.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,43 Mbit/sec	20,56 Mbit/sec	70,71 msec
Telenor	33,76 Mbit/sec	9,12 Mbit/sec	193,87 msec
Vodafone	15,81 Mbit/sec	10,44 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 14.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,77 Mbit/sec	20,64 Mbit/sec	70,56 msec
Telenor	33,98 Mbit/sec	9,17 Mbit/sec	191,80 msec
Vodafone	15,84 Mbit/sec	10,43 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 15.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,77 Mbit/sec	20,64 Mbit/sec	70,56 msec
Telenor	33,98 Mbit/sec	9,17 Mbit/sec	191,80 msec
Vodafone	15,84 Mbit/sec	10,43 Mbit/sec	69,83 msec

2015. december 16.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,77 Mbit/sec	20,64 Mbit/sec	70,56 msec
Telenor	33,98 Mbit/sec	9,17 Mbit/sec	191,80 msec
Vodafone	15,84 Mbit/sec	10,43 Mbit/sec	69,83 msec

2016. január 4.

	4G letöltés	4G feltöltés	4G ping
Telekom	44,77 Mbit/sec	20,64 Mbit/sec	70,56 msec
Telenor	33,98 Mbit/sec	9,17 Mbit/sec	191,80 msec
Vodafone	15,84 Mbit/sec	10,43 Mbit/sec	69,83 msec

40) A 2016. január 16-án kelt, B/1448-7/2015. számon iktatott beadványban az eljárás alá vont megegyezte, hogy az adatok a mérés módszertana miatt ekkor is megegyeztek a reklámokban közzétett adatokkal – a Telekom ezen módszertan ismeretében joggal alapozhatott arra, hogy az általa december közzétett adatok a reklámok közzétételének teljes időtartama alatt valósak lesznek. Minél nagyobb ugyanis az NMHH mérőautós mérési mintájának elemszáma, annál valószínűbb, hogy egy-egy kis elemszámú újabb mérés a már közzétett adatokon alapvetően nem változhat.³⁶

41) A Telekom előadta, hogy azt illetően, hogy az összes település vonatkozásában igaz-e a 44Mbit/sec letöltési sebesség, nem rendelkezik adatokkal, tekintettel arra, hogy nem saját mért adatait, hanem az NMHH adatait tette közzé, valamint arra, hogy a reklámok nem azt az állítást tartalmzták, hogy a megjelenített adatok általánosságban igazak lennének minden előfizető, vagy minden település vonatkozásában.³⁷

V.2. A gyorsaság kapcsán benyújtott NMHH felmérés

42) Az eljárás alá vont beadványában hivatkozott arra, hogy a mérésekkel, a hálózatok gyorsaságára vonatkozó konkrét állításokkal kapcsolatosan a „Tesztelték, bizonyított” kampány tárgyában indított eljárás (VJ/26/2016.) során nyújtott bizonyítékokat.³⁸ A Telekom a VJ/26/2016. számú eljárásban a gyorsaságra vonatkozóan három mérés/teszt eredményeire hivatkozik:

1. az NMHH által a www.szelessav.net oldalon közzétett eredményekre,
2. az Ookla mérési eredményekre,
3. a P3 „Best in test” független mérési eredményekre.

Ezek közül jelen eljárásban csak az NMHH mérési eredményei relevánsak.

43) [üzleti titok]³⁹:

- [üzleti titok];
- [üzleti titok];
- [üzleti titok];
- [üzleti titok];
- [üzleti titok].

44) [üzleti titok]⁴⁰

45) [üzleti titok]⁴¹

³⁶ VJ/27-9/2016., B/1448-7/2015.

³⁷ VJ/27-9/2016., B/1448-7/2015.

³⁸ VJ/27-9/2016., B/1448-7/2015.

³⁹ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁰ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴¹ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

46) [üzleti titok]⁴²

47) [üzleti titok]⁴³

V.3. A mérőautók mérésének módszerével kapcsolatban az NMHH által előadottak⁴⁴

48) 2015. május 18-tól 3 mérőautó végzi a méréseket, mely eredményeit az NMHH 2015. augusztus 19-től⁴⁵ a <http://szelessav.net/> weblapon publikálja.

49) [üzleti titok]⁴⁶

50) [üzleti titok]⁴⁷

51) [üzleti titok]⁴⁸

52) [üzleti titok]⁴⁹

53) [üzleti titok]⁵⁰

54) [üzleti titok]⁵¹

55) [üzleti titok]⁵²

56) 2x3 mérőeszköz működik folyamatosan a kétféle [3G (UMTS) és 4G (LTE)] technológia mérése érdekében. A mérések során három fő adatátviteli paraméter vizsgálata történik: (1) letöltési sebesség, (2) feltöltési sebesség, (3) késleltetés. Egy mérési ciklus ezen paraméterek mérésére terjed ki. Egy mérési ciklus a válaszütem mérésével kezdődik, ami a 10 másodperc alatt a mérőszerverre indított és onnan visszaérkezett válaszütem másodpercenként egy csomaggal való mérését jelenti, majd a letöltési sebesség mérése következik a 10 másodperc alatt a mérőszerről letöltött adatmennyiség mérésével, végül a feltöltési sebesség mérése történik a 10 másodperc alatt a mérőszerverre feltöltött adatmennyiség mérésével. A másodpercenként keletkezett mérési adatok mérési ciklusonként átlagolásra kerülnek. A rendszer egy mérési ciklusból ezen három adattal rendelkezik.⁵³

57) A mérésekhez szükséges SIM kártyákat a mobilszolgáltatók bocsátják az NMHH rendelkezésére, mérési céllal, így ezek nem korlátozottak semmilyen tekintetben. A 6 hálózatot (Telekom, Telenor, Vodafone – 3G, 4G) mindegyik mérőautóban 6 külön eszközzel mérik. Ezek a mobiltelefonok a mérések alatt időben párhuzamosan, de nem szinkronizáltan működnek, vagyis mindegyik hálózat mérése gyakorlatilag ugyanazon a helyen és ugyanabban az időben valósul meg.⁵⁴

58) Az NMHH előadta, hogy az ország területét 85 darab kistérségre felosztották a <http://szelessav.net/hu/meroauto/meresek/> oldalon láthatóan. Egy mérőautó átlagosan 3

⁴² VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴³ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁴ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁴⁵ VJ/27-9/2016., B/663-11/2015.

⁴⁶ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁷ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁸ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁴⁹ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵⁰ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵¹ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵² VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁵³ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁴ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

nap alatt 2 kistérség településeit és a településeket összekötő utakat járja be, illetve méri meg. A településen belül nem minden mérés alkalmával járják végig az összes utcát, de a kistérségen belül az összes település valamilyen szinten mérésre kerül. A mérőautók a már régebben mért területek figyelembevételével, véletlenszerűen kiválasztott sorrendben, kistérségenként, folyamatosan járják az országot.⁵⁵

59) A http://szelessav.net/hu/aggregalt_sebesség/mobil aloldalon az alábbi szöveg jelenik meg:⁵⁶

„A megjelenített mérési eredmények a szolgáltató infrastrukturális teljesítményét mérik annak függvényében, hogy az adott mobil központhoz mekkora ügyfélszám és ügyfelenkénti adatforgalom tartozik.”

60) Az NMHH előadta, hogy a „szolgáltató infrastrukturális teljesítménye” kifejezés arra utal, hogy a mérések során nem kerülnek figyelembe vételre a megvásárolható szolgáltatói csomagok és felhasználói telefonok esetleges korlátozásai. Tehát a szolgáltató megfelelő csomagja és alkalmas felhasználói készülék használata mellett igénybe vehető „legjobb” szolgáltatás kerül a mérés során meghatározásra (gyakorlatilag az optimális esetben várható legnagyobb érték).⁵⁷ A második mellékmondat azt a tényt veszi figyelembe, hogy a szolgáltató által felkínált sávsebesség megoszlik az adott cellában jelentkező felhasználók között, így a mért adat a – a mérés helyén és időpontjában érzékelhető – valós forgalmi helyzetet és felhasználói tapasztalatot, nem az elméleti maximumot tartalmazza.⁵⁸ A mérési eredmények a mérést követő nap éjszakáján töltődnek be a webes megjelenítő rendszerbe. Itt az eredmény egy adatbázisba kerül a korábbi eredmények mellé. Az új eredmények megjelenítésére gyakorlatilag két nappal a mérésük után kerül sor.⁵⁹

61) [üzleti titok]⁶⁰

62) [üzleti titok]⁶¹

63) [üzleti titok]⁶²

64) A 2015. október 13-án kelt NMHH beadvány szerint az NMHH mérései alapján megállapítható, hogy az elmúlt időszakban, átlagosan szinten a Magyar Telekom Nyrt. LTE hálózatán volt a legnagyobb az átlagos le- és feltöltési sebesség. (Id. <http://szelessav.net/>).⁶³

65) [üzleti titok]⁶⁴

66) [üzleti titok]⁶⁵

67) Az NMHH beadványában előadta, hogy 2015. november 23-án nem végeztek adatátviteli méréseket. Az összesített adat az elmúlt 3 hónap mérési eredményeit tartalmazza. A

⁵⁵ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁶ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁷ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁸ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁵⁹ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁶⁰ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶¹ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶² VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶³ VJ/27-9/2016., B/663-11/2015.

⁶⁴ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁶⁵ VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

vonatkozó időtartam 2015. augusztus 19-től november 23-ig eltel időszak. A 3 hónap alatt az NMHH mindhárom szolgáltató szélessávú hálózatain (szolgáltatónként) több mint 400.000 adatátviteli mérést végzett.⁶⁶

VI.

Az eljárás alá vont jogi álláspontja

- 68) Az eljárás alá vont álláspontja szerint a Telekom által közzétett összehasonlító reklám az NMHH mérési adatain alapul, amely mérési adatok, valamint az azokat alátámasztó módszertan minden fogyasztó, valamint a versenytársak számára folyamatosan elérhető és hozzáférhető. Amennyiben a Telekom hatósági mérésen alapuló, mindenki számára nyilvános és megtekinthető, a mérési adatokat es módszertant részletesen leíró www.szelessav.net adatai egy összehasonlító reklámban nem hivatkozhatóak, akkor arra a - nyilvánvalóan szélsőséges - álláspontra is juthatnánk, hogy a mobilhálózatok gyorsaságát illetően nincsen olyan módszer, ami alapján a hálózat ezen, versenyszempontból alapvető fontosságú tulajdonsága összehasonlítható volna. Utalt a Telekom a Gazdasági Versenyhivatal által a fogyasztói döntések befolyásolásának alapvető elméleti összefüggéseit elemző „Fogyasztóvédelmi policy”-je (http://www.gvh.hu//data/cms1001588/elemzesek_alapelvek_fogyvedpolicy_2009_09.pdf) maga is leszögezi, hogy az összehasonlító reklám rendkívül hatékony eszköze a fogyasztó informálásának, és így a versenyfolyamatok torzítatlanságának. Ezen hatékonysági előny az esetben veszik el, amennyiben az összehasonlító reklám valótlan adatokat tartalmaz, vagy a benne foglalt összehasonlítás nem tárgyilagos, megtévesztő. Tekintettel arra a tényre, hogy a Telekom által közzétett adatok valóságát, illetve az adatok kiszámításának alapjául szolgáló módszertant a piac összes szereplője, valamint a fogyasztók is megismerhetik abból a forrásból, amelyet az összehasonlító reklám maga is tartalmaz, a Telekom álláspontja szerint nincs olyan ok, ami miatt az adatok nem megfelelő volta felvethető volna.⁶⁷
- 69) Az eljárás alá vont a VJ/27-11/2016. számú kiterjesztéssel kapcsolatosan az alábbiakat adta elő VJ/27-17/2016. számú beadványában. A Telekom álláspontja szerint a „Ha számít a gyorsaság” kampányban megjelenített sebességi adatok objektívek, tárgyilagosak és ellenőrizhetőek. A Telekom rámutat arra, hogy az állítással nem a fogyasztók által igénybevehető szolgáltatásra, hanem a szolgáltatás egy rendkívül fontos műszaki elemére mutat rá a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: NMHH) által mért, a www.szelessav.net oldalon közzétett adatok alapján. A Telekom egyelőre nem ismeri a Gazdasági Versenyhivatal álláspontját abban a kérdésben, hogy mi a „Ha számít a gyorsaság”-gal kapcsolatos fogyasztói percepció, így nem egyértelműen határozható meg az sem, hogy a Gazdasági Versenyhivatal pontosan mely tulajdonságok ellenőrizhetőségére utal. A Telekom ezért az alábbiakban az NMHH által mért sávszélességi adatok kapcsán fejt ki álláspontját.
- 70) A Versenyhivatal a Vj-86/2015. számú határozatában meghatározta az összehasonlító reklám jogszerűségének mércéjét. Az itt meghatározott ellenőrizhetőségre vonatkozó kritérium a jelen eljárás tárgya szempontjából álláspontja szerint maradéktalanul teljesül,

⁶⁶ VJ/27-9/2016., B/1448-3/2015.

⁶⁷ VJ/27-9/2016., B/1448-7/2015.

hiszen a www.szelessav.net oldalon közzétett adatok a fogyasztók számára elérhetőek, valamint a jelen hatósági eljárásban a Telekom a számára lehetséges minden értelmezési mód szerint alátámasztotta az állítás valóságtartalmát.

VII.

Jogsabályi háttér

- 71) A Tpvt. 6/A. §-ának (1) bekezdése értelmében az összehasonlító reklám valamely termék, szolgáltatás, dolog módjára hasznosítható természeti erő, ingatlan, értékpapír, pénzügyi eszköz vagy vagyoni értékű jog (a továbbiakban együtt: áru) értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás nevének, megjelölésének, tevékenységének népszerűsítésére vagy áru, árjelző ismertségének növelésére irányuló olyan közlés, tájékoztatás, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a vállalkozás versenytársát, vagy a versenytárs által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a bemutatott áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut.
- 72) A Tpvt. 10. §-a értelmében a Tpvt. 6/A (1) bekezdése szerint definiált összehasonlító reklámban
- a) kizárólag azonos rendeltetésű vagy azonos szükségleteket kielégítő áruk hasonlíthatók össze,
 - b) az összehasonlításnak az áruk lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságára kell vonatkoznia, és - ha az ár is az összehasonlítás tárgyát képezi, akkor e vonatkozásban is - tárgyilagosságnak kell lennie,
 - c) eredetmegjelöléssel rendelkező termékek összehasonlítása kizárólag azonos eredetmegjelölésű termékekre vonatkozhat.
- 73) A Tpvt. 10/C. §-ának (1) bekezdése alapján a Tpvt. 10. §-ában foglalt rendelkezések megsértéséért azon a vállalkozáson túl, amelynek az üzleti gyakorlattal érintett áru értékesítése, szolgáltatása vagy eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll (a továbbiakban: üzleti gyakorlat alkalmazója), az is felel, aki az üzleti gyakorlat keretében közölt üzleti kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében az üzleti kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, ha a jogsértés az üzleti kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő olyan okból ered, amely nem az üzleti gyakorlat alkalmazója kifejezett utasítása végrehajtásának a következménye.
- 74) A Tpvt. 45. §-a értelmében a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban a Tpvt. rendelkezéseinek megsértése esetén - a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével -, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást a hatáskörébe utalja. A Tpvt. 46. §-a alapján a Gazdasági Versenyhivatal illetékessége az ország egész területére kiterjed.
- 75) A Tpvt. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpvt. eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni meghatározott kivételekkel. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján

a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tptv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.

- 76) A Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

VIII.

Az összehasonlító reklám értékelési keretei

A közösségi ügyek

- 77) A viszonylag kis számú releváns közösségi ügyek közül a Lidl Belgium és a Colruyt között a brüsszeli tartományi bíróság előtt zajló perben a Bírósághoz intézett előkérdések tárgyában hozott ítélet emelendő ki⁶⁸.
- 78) Az ítéletet 64. pontja - egyebek mellett – rámutatott arra, hogy a 84/450/EGK [irányelv] 3a. cikke (1) bekezdésének c) pontja az összehasonlító reklám tárgyilagosságának biztosítása érdekében megköveteli, hogy a reklám által összehasonlított tulajdonságok ellenőrizhetők, azaz bizonyíthatók legyenek, azonban nem tartalmaz semmilyen pontosabb meghatározást, hogy pontosan milyen körülmények között és kinek kellene ellenőriznie az említett tulajdonságok hitelességét⁶⁹.
- 79) A Bíróság hangsúlyozta, hogy az irányelv által követett célok nem teszik lehetővé azt a megfontolást, hogy az összehasonlított tulajdonságok hitelessége ellenőrzésének inkább a fogyasztó vagy az egyéb érdekelték, különösen az összehasonlításba bevont versenytársak számára kellene nyitottnak lennie.⁷⁰
- 80) Jelen ügy szempontjából kiemelendő az ítélet 68. pontja, amely szerint rá a reklámozónak képesnek kell lennie arra, hogy megfelelő eszközökkel bizonyítsa a reklámjában szereplő tényállítások hitelességét, és bizonyos esetekben ezt a bíróság vagy a közigazgatási hatóság is megkövetelheti tőle.
- 81) Az ítélet 71. pont szerint a fogyasztó azon lehetősége, hogy egy közigazgatási vagy bírósági eljárás keretében megszerezze reklámozótól a reklámban szereplő adatok hitelességére vonatkozó bizonyítékokat, nem mentesíti ezt a reklámozót - amennyiben a reklám az összehasonlított termékeket és árakat nem sorolja fel - különösen a reklám címzettjei számára annak megjelölési kötelezettsége alól, hogy azok hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, az összehasonlítás hitelességének ellenőrzése vagy ellenőriztetése céljából.
- 82) Az összehasonlítás elemeihez való ilyen hozzáférhetőség mindazonáltal nem jelenti azt, hogy a reklám személyesen eljáró címzettje számára bármely körülmények között ellenőrizhetőnek kell lennie az összehasonlított tulajdonságok hitelességének. Ebben a tekintetben elegendő, ha az ilyen ellenőrzést lehetővé tevő elemek a jelen ítélet 71. pontjában megfogalmazott feltételek között hozzáférhetőek az említett címzett számára olyan módon, hogy általában saját maga elvégezhesse a kívánt ellenőrzést, vagy

⁶⁸ C-356/04. Lidl Belgium ügy

⁶⁹ Az ítélet. 64. pontja

⁷⁰ u.o. 65. pont

kivételesen, ha egy ilyen ellenőrzés olyan szakértelmet igényel, amellyel ő maga nem rendelkezik, azt egy harmadik személlyel elvégeztethesse.

83) Az előző megfontolásokra tekintettel a Bíróság szerint az irányelv 3a. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy összehasonlító reklámban említett tulajdonság nem teljesíti az e rendelkezésben szereplő ellenőrizhetőség követelményét, ha az ezen tulajdonság említésén alapuló összehasonlítás elemeit a reklám nem sorolja fel, kivéve ha a reklám - különösen a reklámüzenet címzettjei számára - megjelöli, hogy ezen címzettek hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett, vagy ha nem rendelkeznek az ehhez szükséges szakértelemmel, annak ellenőriztetése céljából.

A magyar joggyakorlat

84) A Versenytanács a Vj/63/2011. RTL Klub ügyben kiemelte, hogy a reklámozónak meg kell jelölnie, hogy a reklám címzettjei hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről az összehasonlítás hitelességének ellenőrzése vagy ellenőriztetése céljából.

85) A Versenytanács a Vj/37/2012. Vodafone ügyben megjegyezte, hogy *„a lefedettség a szolgáltatás földrajzi elérhetőségének a mértéke. A le- és feltöltés sebességénél – ami nem vitásan lényeges tulajdonsága a mobilinternet hálózatnak – adott esetben sokkal nagyobb horderejű kérdés az, hogy egyáltalán igénybe vehető-e a szolgáltatás, és el lehet-e vele érni azt a személyt, adatforrást, akit/amit a használó el kíván érni.”*

86) A Versenytanács a Vj/37/2011., valamint a Vj/77/2013. sz. ügy határozataiban megállapította, hogy *„egyenletes le-, illetve feltöltési sebességet a mobilszolgáltatók az infrastruktúra és a korlátos erőforrás valamint a technológia sajátosságai miatt nem tudják biztosítani előfizetőiknek. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint önmagában ez a tény kétségesse teszi, hogy egyáltalán lehet-e tárgyilagos reklámállításokat tenni a hálózatok sebességét illetően”...“Az adott fogyasztó által elérhető sebességre hatást gyakorol a szabad erőforrás folyamatosan változó értéke, amelyet a szolgáltatást aktuális helyen és időpillanatban igénybe vevő előfizetők száma mellett az előfizető aktuális tartózkodási helye, a területen hozzáférhető adatátviteli technológia (GPRS, EDGE, 3G/UMTS), illetve a hálózat aktuális leterheltsége is befolyásol. A mobilinternet szolgáltatás esetén az adott pillanatban rendelkezésre álló adatátviteli sebességet számtalan más egyedi körülmény is befolyásolja, így a területi és környezeti viszonyok függvényében az adott terület meghatározott pontjain elérhető lefedettség, az előfizetők fizikai távolsága az adott területet kiszolgáló bázisállomáshoz képest.”*

87) A Versenytanács a Vj/18/2014. sz. Alveola ügyben leszögezte, hogy *a tárgyilagosság két fontos szempontból vizsgálható: 1. az eljárás alá vont objektív kritériumok mentén kiválasztott szempontok mentén hasonlította-e össze az árakat, és 2. a kiválasztott kritériumok alapján az árak összevetése ugyancsak objektív módon történt-e. Továbbá megállapította, hogy a „tárgyilagosság 2. szempontrendszerén belül azt kell megvizsgálni, hogy az egyébként objektíve (tehát a fogyasztói/felhasználói igények szempontjából valóban fontos) szempontok miképpen lettek bemutatva, a reklámozó az összevetés során nem alkalmazott-e inkorrekt módszereket, kellően pontosak voltak az összevetett adatok (nem függetlenül az ellenőrizhetőség követelményétől).”*

88) A Vj/86/2015. Unilever ügyben hozott végzésben a Versenytanács kiemelte, hogy a tárgyilagosság a következőket feltételezi:

- a termék jellemzői jelentős, lényeges, ellenőrizhető és jellemző sajátosságainak együttes kritériumai biztosítják azt, hogy az összehasonlítás tárgyilagosa legyen,
- az említett négy kritériumot teljesítő tulajdonságokat tárgyilagosa kell összehasonlítani, azaz a reklámban tett összehasonlításnak tárgyilagosa módon észlelhető tulajdonságokra kell vonatkoznia, és nem olyanokra, amelyeket a szubjektív ízlés vagy preferencia határoz meg. A tárgyilagossága második szintje tehát az olyan összehasonlítások kizárására irányul, amelyek szubjektív értékelésből, nem pedig tárgyilagosa összehasonlításból erednek,
- amennyiben az összehasonlító reklám tartalmazza az áruk árainak összehasonlítását, köteles azt tárgyilagosa bemutatni.⁷¹

89) A végzés 79. pontja szerint a fenti feltételek egymással szorosa összefüggenek, illetve, hogy az egyes kritériumok elhatárolása egyes esetekben nehézséget is jelenthet. A lényeg, hogy a jogszerű összehasonlító reklám objektív képet adjon a fogyasztóknak. Nem lehet objektív a fogyasztókban kialakult kép, ha ... *általánosságban sérül az összehasonlítás tárgyilagossága (azaz a fogyasztó összességében nem kap objektív képet az összehasonlított termékek különbségéről).*

90) A mobilinternet szolgáltatás fogyasztók által lényegesnek tekintett tulajdonságának minősül többek között a tényleges hozzáférés, az adathálózat, a webböngészés sebessége, a le- és feltöltés sebessége, a sávszélesség, a minőség és az ár is.⁷²

A Tptv. 10. § b) pontjának való megfelelés vizsgálatának lépései

91) A Vj/86/2015. sz. *Unilever* ügyben az összehasonlítás tárgyilagosságának jogi értékelésére a Versenytanács egy kétszintes jogi teszt⁷³ alapjait fektette le, amelyet az eljáró versenytanács már a Vj/104/2015. sz., majd a Vj/26/2016. sz. eljárásokban is alkalmazott. Az első lépésben azt kell megvizsgálni, hogy a 10. § b) pontjában felsorolt első négy szempont, azaz a lényegesség, a meghatározó jelleg, a jellemzőség és az ellenőrizhetőség *objektíve, tényszerűen megvalósult-e* az összehasonlítás során. Ez azt jelenti, hogy önállóan vizsgálható e négy szempont teljesülése, mivel ezek bármelyikének hiánya a tárgyilagosságot kizárja. Következésképpen nem feltétlenül szükséges mind a négy feltétel vizsgálata a jogsértés a tárgyilagossága hiányának megállapíthatóságához. (v.ö. Vj/37/2012. *Vodafone* ügy, 79. pont; Vj/86/2015. *Unilever* ügy 69. pontja).

92) A jogi teszt második lépése az összehasonlítás módjára, az összehasonlítás alapját képező tulajdonságok közzétételének, illetve a reklámban történő bemutatásának módszerére vonatkozik. E jogi teszt szerint tehát az összehasonlítás egyrészt tartalmi kérdés, másrészt módszertani kérdés. A jogszerű összehasonlító reklámnak mind tartalmi, mind pedig módszertani szempontból tárgyilagosa kell lennie.

⁷¹ A végzés 69. pontja.

⁷² Vj/77/2013. határozat 76. pont

⁷³ Mivel a jelen eljárásban vizsgált reklámállításban is szerepel a „teszt” kifejezés, a későbbiekben mindig utalni fogunk arra, hogy az adott helyen milyen értelemben használjuk a kifejezést.

IX.

A vizsgált magatartás jogi értékelése

A fogyasztók által érzékelt üzenet

93) A reklámokban megjelenik a „ha számít a gyorsaság!” felirat, illetve egy diagram, melyen a Telekom 4G-re vonatkozó értéke a legmagasabb. A kommunikációk főüzenete az, hogy a Telekom 4G hálózata gyorsabb, mint a Telenor vagy a Vodafone 4G hálózata. Az apró betűs tájékoztatás szerint a diagramon a 2015. november 23-án NMHH által mért adatok láthatóak a letöltés tekintetében.

A fogyasztói célcsoport

94) A Telekom 4G kampányának célcsoportja nem csak a mobilinternetezők köre, hanem azon fogyasztók is ide tartoznak, akik még nem használnak mobilinternetet, de nem zárják ki, hogy a jövőben az internethasználatukat a mobil hálózatra is kiterjesztik.

A piacelsőbbiségi állítások összehasonlító reklámként való értékelése

95) Az eljárásban vizsgált üzenet formáját tekintve piacelsőségi állítás. Am a Tptv. 6/A (1) bekezdésében leírt meghatározás szerint „az olyan közlés, tájékoztatás, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a vállalkozás versenytársát, vagy a versenytárs által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a bemutatottal azonos áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut” összehasonlító reklámnak tekintendő.

96) Mivel az érintett szolgáltatás, illetve áru – 4G mobilszolgáltatás – piacán a fogyasztók számára közismert a másik két versenytárs kiléte, így közvetve felismerhetővé vált a versenytársak szolgáltatása is. Mindez összhangban van a Versenytanács gyakorlatával, amely szerint „*másik vállalkozás, illetve annak terméke felismerhetőségének kérdése sajátos módon jelentkezik abban az esetben, ha az adott piacon igen kevés számú versenytárs van jelen, s személyük közismertnek tekinthető. Ilyenkor a piacelsőségi állítást tartalmazó reklám összehasonlító reklámnak is minősülhet.*”⁷⁴ Erre tekintettel – az eljárás alá vont által sem vitatottan – a fent közös reklámüzenet összehasonlító reklámnak minősül.

97) Az előbbiekre tekintettel megállapítható, hogy a Telekom által közzétett reklámokban közvetetten felismerhetőek a versenytársak, illetve szolgáltatásuk, így ezen reklámok a fent rögzítettek szerint a Tptv. 6/A. § (1) bekezdése értelmében összehasonlító reklámnak minősülnek.

A helyettesíthetőség követelménye

98) Az eljárás alá vont piacelsőségi állítást fogalmazott meg a saját 4G hálózata nagyságára vonatkozóan, melyre tekintettel megállapítható, hogy állítását a Telenor és a Vodafone 4G hálózatahoz viszonyítva tette.

99) Így a helyettesíthetőség követelményének a reklámok megfelelnek, mivel a 3 szolgáltató 4G hálózatát, azok sebességeit hasonlítják össze az eljárás alá vont és a lehetséges fogyasztói percepció szerint is.

⁷⁴ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv-vel, Grt-vel és a Tptv III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2015) III.13.7. pont.

Az összehasonlított tulajdonság

100) Az eljárás alá vont által a reklámokban kiemelt tulajdonság a 4G mobilhálózat letöltési sebessége. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a jelen ügyben vizsgált összehasonlított tulajdonság a letöltési sebesség vonatkozásában teljes mértékben megegyezik a Vj/26/2016. sz. ügyben összehasonlított egyik tulajdonsággal. A két eljárás tárgyát képező reklámkampányok időben egymást követték. A különbség elsősorban az összehasonlítás megjelenítésének módjában állt. Ennek következtében a két ügy közötti eltérés a fentebb leírt jogi teszt második lépésével kapcsolatban állapítható meg, az első lépésre vonatkozóan a két ügy jogi értékelése lényegében megegyezik egymással. A különbség az NMHH méréséből ered, tekintettel arra, hogy a jelen eljárásban figyelembe vehető időszak már két hónappal nagyobb (a „Tesztelték, bizonyított” kampány időszaka 2015. októbere és novembere,).

A vizsgált összehasonlító reklám tartalmának tárgyilagossága

101) A Tpvt. 10. § b) pontja szerint az összehasonlításnak az áruk lényeges, meghatározó, jellemző és ellenőrizhető tulajdonságára kell vonatkoznia. A GVH joggyakorlata alapján a mobilinternet szolgáltatás fogyasztók által lényegesnek tekintett tulajdonságának minősül a hozzáférés, az adathálózat, a webböngészés, a le- és feltöltés sebessége, a sáv szélesség, a minőség és az ár is.⁷⁵ Eszerint a webböngészés, a le- és feltöltés sebessége mint a gyorsasággal összefüggő tényező kétségtelenül a mobil internetezés lényeges tulajdonságának minősül. A jelen esetben továbbá kiemelendő, hogy az eljárás alá vont a kampányüzenetben a 4G mobilinternet hálózatnak a letöltési sebességét emelte ki, amely a joggyakorlat alapján kétségtelenül lényeges tulajdonság.

102) Az eljáró versenytanács fontosnak tartja leszögezni, hogy a jelen ügyben a letöltés sebessége (a továbbiakban: a hálózat sebessége) nem egyszerű üzenatként jelenik meg, hanem teszt (felmérés) eredményeként. Ez azért fontos, mert a korábbi hasonló ügyek során már tisztázásra került, hogy az egyenletes le-, illetve feltöltési sebességet a mobilszolgáltatók az infrastruktúra és a korlátos erőforrás, valamint a technológia sajátosságai miatt nem tudják biztosítani előfizetőiknek. Az a körülmény önmagában kétségessé tenné, hogy egyáltalán lehet-e tárgyilagos reklámállításokat tenni a hálózatok sebességét illetően.⁷⁶ Tény, hogy a mobilinternet szolgáltatás előfizetők által érzékelt minősége több tényezőtől függően változik, így például a földrajzi helytől, a környezetben található tereptárgyak pillanatnyi helyzetétől (adott cella és szomszédos, esetleg távolabbi cellák), az előfizető számára beállított szolgáltatásminőségtől (amely gyakran a díjcsomagtól, forgalomtípustól vagy az előfizető által korábban bonyolított forgalomtól függ), az igénybevétel időpontjától (a hálózatok önmagukban is folyamatosan változnak például paraméterezések, karbantartások, fejlesztések következtében). Ezért az első és talán legfontosabb tisztázandó kérdés jelen ügyben az, hogy a teszt képesek voltak-e a 4G hálózat sebességét befolyásoló, fent felsorolt egyéb, az egyedi fogyasztó szempontjából fontos körülmények hatását kiszűrni, vagy legalább olyan mértékűvé csökkenteni, hogy azok a teszt végeredményét ne befolyásolhassák.

103) Az eljáró versenytanács fontosnak tartja kiemelni, hogy a rendelkezésre álló tesztet nem elsősorban a szűkebben vett (távközlési vagy piackutatói) szakmai szempontból értékelte, hanem abból a nézőpontból, hogy azok eredményei mennyire használhatóak fel

⁷⁵ Vj/77/2013. határozat 76. pont

⁷⁶ Vj/77/2013. határozat 83-84. pont

a vizsgált kereskedelmi gyakorlat alátámasztására, igazolására. Erre való tekintettel az eljáró versenytanács nem az egyes – kétségtelenül szakmai szttenderdeket követő – felméréseket kifogásolja vagy hagyja jóvá, hanem azok interpretálását, illetve adott összehasonlító reklámbeli szerepét.

- 104) Az eljárás alá vont a vizsgált piacelsőbbségi állításait a 4G hálózat sebességére vonatkozóan kiemelt jelentőséget tulajdonít az NMHH mérési eredményeinek, illetve azok jelentésének interpretációjának. A 2015. október 13-án kelt NMHH beadvány [üzleti titok]⁷⁷ Mivel az NMHH méréseit május 18-ától kezdve folyamatosan végzi, illetve hogy egy-egy kistérségbe a mérőautó átlagosan [üzleti titok] jutott el, megállapítható, hogy a jelen eljárásban vizsgált kampányt indítását megelőző hónapra nyers mérési adatok már az ország valamennyi kistérségéből rendelkezésre álltak, a <http://szelessav.net/> weblapon publikált adatok közel teljes körűnek tekinthetők az országos átlag szempontjából.
- 105) Az NMHH mérési metódusa a [üzleti titok] Az NMHH célja a mérési rendszer bevezetésével az volt, hogy [üzleti titok].⁷⁸
- 106) A publikált mérési eredmények értelmezésével kapcsolatban a http://szelessav.net/hu/aggregalt_sebesség/mobil aloldalon megjelent „szolgáltató infrastruktúrális teljesítménye” kifejezés arra utal, hogy a mérések során nem kerülnek figyelembe vételre a megvásárolható szolgáltatói csomagok és felhasználói telefonok esetleges korlátozásai. Tehát a szolgáltató megfelelő csomagja és alkalmas felhasználói készülék használata mellett igénybe vehető „legjobb” szolgáltatás kerül a mérés során meghatározásra (gyakorlatilag az optimális esetben várható legnagyobb érték).⁷⁹
- 107) Az eljáró versenytanács – elfogadva az NMHH saját mérési módszerének céljaival, az eljárás technikai kialakításával és az eredmények értelmezésével kapcsolatos megállapításait – arra a megállapításra jutott, hogy a szolgáltatók „infrastrukturális teljesítményét” kifejező adatok alkalmasak lehetnek arra, hogy a 4G hálózat sebességét befolyásoló egyedi körülmények hatásait kiszűrjék vagy legalábbis minimális szintűre csökkentsék. Ezáltal ezek az eredmények képesek lehetnek arra, hogy a szolgáltatók hálózatainak egyéb körülményektől mentes sebességeit objektív módon jelenítsék meg. Éppen ebben van a jelen eljárásban vizsgált összehasonlításnak az a sajátossága, ami lehetővé teszi, hogy minden korábbi tapasztalattal ellentétben egyáltalán lehessen potenciálisan tárgyilagos reklámállításokat tenni a hálózatok sebességét illetően.
- 108) A mérés eredményekkel kapcsolatban kételyként az fogalmazható meg, hogy az egy napon mért „infrastrukturális” sebességértékek nem a mérés napján aktuálisan érvényes értékek (amint az egyébként a vizsgált reklámban szó szerint olvasható), hanem hosszabb időszak átlagai. Vagyis a reklámban feltüntetett letöltési értékek akár szélső esetben nem is feltétlenül voltak helytállóak az adott napon, annál is inkább, mert az NMHH nyilatkozata szerint ezen a napon nem is voltak mérések. Emiatt az NMHH mérési eredményeinek értelmezése nem egyértelműen az, ami a reklámból kiolvasható. Erre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a mobilinternet hálózatok letöltési sebességére vonatkozó „infrastrukturális teljesítményt” kifejező adatok alapján nem állapítható meg a törvénysértés - illetve a Tpvt. 76. § (1) bekezdés j) pontjának alkalmazásához szükséges jogsértés hiánya sem - és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

⁷⁷ VJ/26-8/2016., B/663-11/2015.

⁷⁸ VJ/26-15/2016., VJ/27-10/2016. 2. számú melléklet

⁷⁹ VJ/26-8/2016., B/1448-3/2015.

- 109) Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a fentiekben a Tpvt. 10. § b) pontjában felsorolt négy kritérium közül – a Vj/86/2015. sz. ügyhöz hasonlóan – nem tudta elkülönítetten értékelni a mobilinternet hálózat letöltési sebességére vonatkozóan annak meghatározó és jellemző mivoltát, mert nem talált olyan objektív körülményt, amelynek alapján a két kritérium önállóan értékelhető lehetett volna. Ezért azzal a feltételezéssel élt, hogy a reklámban vizsgált tulajdonság (a mobilhálózat sebessége) olyan lényeges szempont, amely egyben a fogyasztói döntést jellemző és meghatározó szempontnak is tekinthető.
- 110) Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy ha a fentebb ismertetett felmérés eredményei a közzétett állítást nem támasztanák alá vagy ebben a tekintetben kétség merülhetne fel a fogyasztóban vagy a helyette az ellenőrzést elvégző hatóságban, akkor fennállhatna az Fttv. rendelkezéseinek a sérelme. Jelen esetben azonban a vizsgálat során nem merült fel olyan körülmény, amely ezt a vizsgálati irányt megalapozhatta volna és az eljárás ebben a tekintetben nem került kiterjesztésre.

A vizsgált összehasonlító reklám módszerének tárgyilagossága

- 111) A tárgyilagosság jogi tesztjének második lépése az összehasonlítás módjának vizsgálata. Ahogyan utalt rá az eljáró versenytanács fent, a tárgyilagossági összehasonlítás és az ellenőrizhetőség követelménye gyakran összefügg, így az érintett szolgáltatás jellemzői miatt a jelen ügyben is van olyan vetülete a tárgyilagossági összehasonlításnak mint módszernek, amely az ellenőrizhetőség kérdéskörében (is) vizsgálható. A *Lidl Belgium* ügy alapján az ellenőrizhetőség követelménye valamiféle kézzelfoghatóságot, igazoltságot, igazolhatóságot is feltételez. Ennek alapján a vállalkozás az összehasonlító reklámmal kapcsolatos ellenőrizhetőségi követelménynek két módon tehet eleget:
- lehetővé teheti, hogy a fogyasztó utánajárhasson, utánanézhessen az adott összehasonlítás alapját képező adatoknak és módszernek annak érdekében, hogy tesztelhesse, kivizsgálhassa vagy egyáltalában értelmezhesse a reklámban megjelenített különbségeket, amelyek révén az ellenőrizni kívánt sorrend kialakul; vagy
 - ha a fentieknek objektív akadálya van, egy hatósági (jelen esetben versenyhatósági) vizsgálat során tudja bemutatni, hogy az összehasonlítás alapját képező tényállás és módszertan objektív, dokumentálható, megismételhető, rekonstruálható.⁸⁰
- 112) Az NMHH www.szelessav.net weboldalán nem csak arról kap tájékoztatást, hogy a hatóság milyen módszerrel végzi a mérőautós tesztet, hanem a tesztek aggregát eredményeit ellenőrizni is tudja. Az ellenőrzés egyetlen korlátja a korábbi állapotok archiválásának hiánya, ezért a fogyasztó mindig csak egy éppen aktuális állapotot tud lekérdezni, amiben azonban – az átlagolás miatt - a korábbi mérési eredmények is benne vannak. A vizsgált reklámkampány néhány hónappal az NMHH méréseinek közzétételének megkezdését követően zajlott, ezért a múltbeli (azaz a kampányt megelőzően mért) adatok viszonylag kis súlya miatt az ebben az időszakban lebonyolított fogyasztói ellenőrzések nem térhettek el jelentősen az adott hónapban ténylegesen kialakult állapotoktól.
- 113) Megállapítható, hogy a fogyasztónak az NMHH mérési adatait módjában volt ellenőrizni, mivel az ezek eredményeit az NMHH a weboldalán nyilvánosságra hozta

⁸⁰ Lásd a Vj/86/2015. sz. eljárásban hozott határozat 79. pontját.

- 114) Az ellenőrizhetőség fenti b. pontjában leírt, azaz a hatóság általi ellenőrzés módszere akkor alkalmazható, ha bizonyítható, hogy az adott összehasonlító állítást bizonyító információk valamilyen objektív vagy akceptálható okból közvetlenül a fogyasztókkal nem közölhetők, és nincs/nem volt más olyan módszer, amellyel ez a fogyasztókkal közölhető formában megvalósítható lett volna.
- 115) Jelen eljárásban az NMHH mérési módszere és mérési eredményei megismerhetők voltak a GVH számára. A teszt eredményeit megalapozó mérések technikájáról, módszertanáról az eljárás alá vont, illetve a hatóság közölte a legfontosabb tudnivalókat, amelyek alapján az eljáró versenytanács szerint mindhárom módszer alkalmas a mobilinternet letöltési sebességére vonatkozó infrastrukturális teljesítmény mérésére.
- 116) Az ellenőrizhetőség fenti b. pontjában leírt módjának további feltétele, hogy az adott összehasonlító állítást bizonyító információk objektív és akceptálható okból közvetlenül a fogyasztókkal nem közölhetők, és nincs/nem volt más olyan módszer, amellyel ez a fogyasztókkal közölhető formában megvalósítható lett volna. Az NMHH esetében az volt megállapítható, hogy a méréseket már 2015 májusában megkezdte, az eredményeket csak 2015 augusztusától kezdődően publikálta, így azok a fogyasztók számára is megismerhetőek voltak.
- 117) Az ellenőrizhetőség módszerével kapcsolatban végül ki kell térni arra, hogy a jelen eljárásban vizsgált reklám megfelel-e a Bíróság *Lidl Belgium* ügyben hozott ítéletének 71. pontjában lefektetett azon követelménynek, miszerint az összehasonlító reklámban meg kell az eljárás alá vontnak jelölnie, hogy a fogyasztók hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett, vagy ha nem rendelkeznek az ehhez szükséges szakértelemmel, annak ellenőrzése céljából. Az eljárás alá vontnak tehát az összehasonlító reklámállítás objektív ellenőrizhetőségét a fogyasztó számára legalább olyan mértékig biztosítani kell, hogy hol és hogyan szerezhetnek nehézség nélkül tudomást az összehasonlítás elemeiről, a reklám vagy annak hitelessége, illetve a szóban forgó tulajdonság ellenőrzése végett. Ennek az elvárásnak jelen esetben a magyar Telekom aképpen tett eleget, hogy feltüntette, hogy az NMHH felméréseinek eredményeire alapozva fogalmazta meg piacelsőbbégi állításait. Ugyanakkor az állítását megalapozóan a reklámban csak az NMHH által egy bizonyos napon (2015. november 23-án) elvégzett mérési eredményeire hivatkozott. Közölte viszont annak a weboldalnak az internetes elérhetőségét, amelynek meglátogatásával a fogyasztó meggyőződhet bármely adott (a látogatáskori dátum szerinti) aktuális letöltési sebességekről. Az eljáró versenytanács szerint ezáltal az eljárás alá vont eleget tett a hivatkozott bírósági ítéletből eredő fenti követelményének.

A tárgyilagosság követelményének teljesülése: összegezés

- 118) Az eljáró versenytanács a Tptv. 76. § (1) bekezdés j) pontja alapján határozattal mondhatja ki, hogy a versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás nem jogsértő, ugyanakkor az ilyen tartalmú döntés annak határozati formát öltő, érdemi jellege miatt a jogsértés hiánya vonatkozásában teljes körű - a jogsértést megállapító határozatokkal egyező mértékű és kiterjedésű - bizonyítást igényel. Ezzel szemben a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alkalmazásának van helye minden olyan versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg a törvénysértés - illetve a Tptv. 76. § (1) bekezdés j) pontjának alkalmazásához szükséges jogsértés hiánya sem - és az eljárás folytatásától sem várható eredmény. Következésképpen az eljáró versenytanácsnak a Ket. 31. § (1) bekezdése i) pontja alapján

a versenyfelügyeleti eljárás végzéssel történő megszüntetéséről kell döntenie minden olyan esetben, amelyben a jogsértés, illetve annak hiánya a bizonyítékok elégtelensége miatt nem állapítható meg.

- 119) Jelen esetben a vizsgált összehasonlító reklámállítás tartalmának tárgyilagossága tekintetében az eljáró versenytanács nem látta aggálytalanul megállapíthatónak a tárgyilagosságot az NMHH mérési eredményeinek tartalmi ellenőrizhetősége, illetve Telekom általi interpretálása tekintetében. A felmerült kifogások alapján azonban nem látta bizonyíthatónak a jogsértést, de annak (vagy is a jogsértés) hiányát sem tartotta megállapíthatónak, és ebben a tekintetben további vizsgálatoktól sem várható eredmény.
- 120) Minderre tekintettel az eljáró versenytanács az eljárás Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján történő megszüntetése mellett döntött.

X.

Egyéb kérdések

- 121) A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2017. február 15.

Dr. Bara Zoltán s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag

Dudra Attila s.k.
versenytanácsstag